

El clap dels clips

Michael Jackson a l'Arrowhead Stadium de Kansas City (EUA)

Els videoclips, una nova forma de cultura àudio-visual, estan revolucionant el camp dels «mass media». El cinema, com a cultura viva que és, no pot ser impermeable a aquest nou fenomen.

G **Guillem RAUSA**
rggghtt!!!!

D'aquesta forma tan prosaica solia rotar en escena Johnny Rotten, membre de l'extint grup punk The Sex Pistols. Abans de dissoldre's i de tota aquesta onada de videoclips que arriba ara, el grup britànic va deixar-nos un documental no menys prosaic anomenat *Rock and Roll Swindle*.

El director d'aquest film, Julian Temple, s'ha convertit, en un tres i no res, en un stajanovista del clip, terreny en el qual s'ha especialitzat de forma quasi exclusiva. Entre els

seus vídeos més coneguts hi ha *Undercover of the night*, un sardònic clip dels Rolling Stones que fou prohibit a la BBC i que representa la situació de violència a l'Amèrica Central, i *Come dancing*, de The Kinks, una divertida evocació de l'època de les orquestres i dels grans balls de començament de segle.

Però, a part realitzadors que només s'han destacat en aquest camp, també alguns coneguts directors de cinema s'han interessat per aquesta nova forma de cultura visual. Tobe Hooper, director de *Poltergeist*, ha dirigit un clip, amb Billy

Idol, titulat *Dancing with Myself*. Bob Rafelson, que dirigí aquella versió de *El carterero siempre llama dos veces*, amb Jessica Lange i Jach Nicholson, ha fet una il·lustració visual de la cançó de Lionel Richie titulada *All night long*. Fins i tot, el mateix Fellini està dirigit Boy George i Culture Club en un videoclip.

De fet, el videoclip més conegut, més traficant, visionat, gravat i piratejat és el *Thriller*, de Michael Jackson, dirigit per John Landis. Es tracta d'una cinta excepcional, tant per la duració (uns tretze minuts) com pel pressupost

(va costar mig milió de dòlars).

Thriller, en lloc de ser una il·lustració més o menys a l'ús de la cançó del mateix títol, desenvolupa un argument amb una densitat visual i una espessor cinematogràfica que s'escapa en la primera visió. Unes cites evidents i molt ben integrades en la narració a *La bella y la bestia*, de Cocteau; *La noche de los muertos vivientes*, de George A. Romero; *Psicosis*, de Hitchcock; *Aullidos*, de Joe Dante; *Un hombre lobo en Londres*, del mateix Landis, la sèrie B dels anys cinquanta i el musical, s'es-

Una escena de «Calles de fuego»

Frederic Forrest en «Corazonada», de Francis Coppola

campen per tot el curmetratge.

John Landis, el director, que en anteriors llargmetratges havia tocat ja el cinema de terror i la comèdia, fa gala en aquest clip d'un sentit de l'humor trinxat; denota una gran sa-

viesia visual (més propera al cinema que al vídeo) en la utilització de les grues, dels tràvel·lins i de la coreografia, combinant, de forma molt intel·ligent, humor i terror. Tot això sense oblidar l'juda essencial de Rick Baker, encarregat dels efectes especials, el

compositor Elmer Bernstein, la foto de Robert Paynter i la veu en *off* de Vicent Price.

Els clips normals són més curts, solen durar uns tres o quatre minuts. Aquests clips que il·lustren cançons conegudes i que han començat a ploure sobre les pantalles casolanes, tal com si una gota freda hagués arribat, integren diversos elements de la cultura àudio-visual de masses. Els telefilms, la publicitat, el cinema, el ball, els *flippers* i les màquines intergalàctiques que funcionen amb cinc duros, els còmics, els micro i els macroordinadors, la música decibèlica i diabòlica, i els dibuixos animats, són alguns elements que es barregen en aquests productes tan coneguts pels qui tenim el cervell bronzejat pels raigs catòdics de la televisió.

No són productes pretenciosos, ni amb una visió totalitària del món. Més bé al contrari. Alguns d'aquests «filmets» musicals deixen el mateix sabor que un *whopper* amb ketchup. Tot just, el suficient nombre de calories cine-

matogràfiques i musicals per a no defallir durant una jornada tecnolaboral. D'altres produeixen el mateix efecte analgèsic i vivificant que les *birmettes* d'*Objetivo Birmania*, sobretot si hi ixen unes ballarines no professionals gronxant-se marxosament.

¿TV valenciana?

Afortunadament, els nostres germans del nord tenen un programa setmanal, en TV-3, que es diu *Estoc de pop* i que s'encarrega d'emetre els videoclips. Superen per fi el totemisme selvàtic i el moralisme erràtic que impregna el discurs intel·lectual d'alguns, ancorat encara en els anys de la *Hispano-suïza* i del «corro chirimbolo».

Tanmateix, ja comence a patir espasmes epilèptics pensant en la televisió valenciana que ens volen encoloromar. M'ho veig venir. Serà una programació antropològica «a tope». Això, en versió «vulgata», vol dir que ens fartarem de veure col·loquis en castellà sobre el cinema valencià, ens passaran de vegades pel·lícules albaneses i líbies (perquè som mediterranis) subtítulades en català i veurem per enèsima vegada la ja destrossada còpia de *El fava de Ramonet*.

Això sí, el cinema de John Ford i Francis Ford (Coppola), la marxa de Prince i la resta de pecats mortals condemnats per la Santa Mare Inquisició, els haurem de fruit en castellà. Que per alguna cosa els qui tenen la paella televisiva pel mànec són espanyolistes.

Roc entorn del foc

Com és natural, tots els elements tecnològics que tant esglaiaven certes capissoles que rodolen pel nostre paisatge han influït en el cinema. Una influèn-

cia tan digna com la que ha exercit i encara exerceix la literatura.

No obstant això, el cinema musical d'avui és mancat dels talents d'antany. Pel·lícules com *Flashdance*, *Footloose*, *Breakdance* o *Beat Street* apareixen sense el suc cinematogràfic ni el bruc musical dels seus avantpassats filmics.

Walter Hill, però, supera la mediocritat imperant amb l'interessant *Calles de fuego*. En les venes de Walter Hill circula encara aquesta sang d'aventures que batejava en el pols dels millors Huston i Peckinpah (dels quals fou respectivament guionista en *El hombre de Mackintosh* i *La huida*).

Calles de fuego, que pren prestat el títol d'una cançó del gran Bruce Springsteen, és una fàbula, ja relatada altres vegades al cinema, situada en els ambients roquers d'una gran ciutat. El quartet protagonista és format per un tio emparentat en segon grau colateral amb Indy Jones; un xicot que acaba d'eixir de la closca, però que disposa de pasta gan-

Jennifer Beals, protagonista de «Flashdance»

sa; l'ex del primer i actual núvia del segon, que ha estat raptada pel gang rival, i la quarta és una tia ex-soldat, tan dura com el vidre de rellotge Orient. El roí de la funció, no cal dir-ho, té certa retirada amb el violador de l'Eixample, però amb tupé i brillantina.

Hill intenta crear un *rock and roll* visual, amb influències de Coppola, Lucas i, fins i tot, del Richard Brooks de *Los profesionales*. Utilitza una estètica molt influïda pels clips, amb uns ambients de neó i d'asfalt molt reeixits, ajudat per l'operador Andrew Laszlo i el muntador Freeman Davies, que ja havien treballat amb ell en *Los guerreros de la noche*. Tots els aspectes originals i d'impacte (en destacaria alguns diàlegs, d'un laconisme digne de la sèrie negra) es perden en la linealitat: la intriga és massa simple.

Mentrestant, esperem que algú farà el *Singin' in the rain* de la vuitantena. Per ara, tenim *Calles de fuego*, que no està malament.

El ianqui i el ionqui

Mentre furgue en la biblioteca, s'esmuny entre uns papers un curiós *Bolletí* de la centenària i anticatalanista societat Lo Rat-Penat. Correspon exactament al mes de febrer d'enguany.

Entre la divertida prosa de terror gòtic —tant pel terrorisme ortogràfic com pel catastrofisme prosòdic—, n'extrac el següent paràgraf, una autèntica obra mestra del gènere. «I l'esperança —l'única esperança— que tenim, es agafar el valencianisme com a una opció personal, interiorisar eixe sentiment i organisar-nos mentalment eixe bollit intel·lectual que

representa l'encreuament de tres cultures en la vida quotidiana de tot valencià: L'influència castellanista importadora d'un superstrat d'orige "yanqui" en "coca-cola" / porro / musica-disc / passota i una segona influència catalanista que ens arriba com a "retrobrament" de les arrels i conreu de la "nostra llengua", adulectadora i imperialista. Provoquen que l'influència de la cultura autoctona valenciana siga mínima i imperceptible.»

Ostres. O siga, la influència castellanista s'inocula només a través de la droga *software* i de la música *hardware*. No hi ha Decret de Nova Planta, ni dictadures, ni Prado del Rey que valguen. No entenc a quin sant ve aquesta equiparació fraudulenta entre *Els segadors* i els «encegadors», entre el paio «drogota» i el iaio passota. És que no pot haver-hi comparació entre el ianqui colonialista i el ionqui catalanista.

Hi ha, però, una cosa ben clara. Ací els únics que no poden parlar d'encreuament de cables intel·lectuals són *ells*. Vull dir, els autors dels gags ortogràfics a què he al·ludit adés. Un encreuament molt més pervers que les pacífiques aficions envers Fuster & Rolling i el *roc & roll*.

Ací, l'únic bullit que s'ha cuinat és el del ball d'accents i d'ortografies marxoses (per allò que marxen i duren poc) que s'ha muntat aquesta *basca blavera* i *pegamoide*. «Loquillo y los trogloditas» només són per dissimular.